

---

*Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja
Priekšsēdētāja*

3.10.2024

Johan Van Overtveldt
Budžeta komitejas
priekšsēdētājam
BRISELĒ

Temats: Atzinums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbu zaudējušiem darba ņēmējiem izmantošanu saistībā ar Beļģijas iesniegto pieteikumu EGF/2024/001 BE/Match-Smatch (2024/0226(BUD))

Godātais priekšsēdētāj!

Saistībā ar minēto procedūru Nodarbinātības un sociālo lietu komitejai tika uzdots iesniegt atzinumu Jūsu vadītajai komitejai, un tā nolēma atzinumu nosūtīt vēstules veidā.

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja iepriekš minēto jautājumu izskatīja 2024. gada 3. oktobra sanāksmē un nolēma aicināt par jautājumu atbildīgo Budžeta komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut turpmāk minētos ierosinājumus.

Ar cieņu

Li Andersson

ATZINUMS

- A. Tā kā Beļģija 2024. gada 3. jūnijā iesniedza pieteikumu EGF/2024/001 BE/Match-Smatch finansiālā ieguldījuma saņemšanai no Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) pēc darbinieku atlaišanas lielveikalos *Match-Smatch* (*Match SA.* un *Profi SA.*) Beļģijā; tā kā pēc šā pieteikuma izvērtēšanas Komisija, ievērojot visus spēkā esošos Regulas (ES) 2021/691 (EGF regulas noteikumus), ir secinājusi, ka pieteikums atbilst EGF finansiālā ieguldījuma piešķiršanas nosacījumiem; tā kā Beļģija minēto pieteikumu iesniedza saskaņā ar intervences kritērijiem, kas uzskaitīti EGF regulas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā, kurā noteikts, ka ir jābūt izpildītam nosacījumam, ka četru mēnešu atsaucē periodā (šajā gadījumā no 2023. gada 11. decembra līdz 2024. gada 11. aprīlim) darbība ir beigusies vismaz 200 darbu zaudējušiem darbiniekiem kādā dalībvalsts uzņēmumā, ieskaitot darbu zaudējušus darbiniekus attiecīgajos piegādes uzņēmumos un pakārtotās ražošanas uzņēmumos un/vai pašnodarbinātas personas, kuru darbība ir beigusies;
- B. tā kā pieteikums attiecas uz 513 darbu zaudējušiem darbiniekiem (tiesīgajiem atbalsta saņēmējiem), kuru nodarbinātība *Match-SMATCH* ir beigusies (444 darbu zaudējušie darbinieki *Match-SMATCH* pārskata periodā un 69 darbu zaudējušie darbinieki, kuru nodarbinātība beidzās pirms vai pēc pārskata perioda); tā kā šis uzņēmums darbojas saimnieciskās darbības nozarē, kas klasificēta *NACE 2. red. 47. nodaļā* (“Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus”); tā kā darbinieku atlaišana galvenokārt notiek *NUTS 2* reģionos — Eno provincē (BE32), Ljēžas provincē (BE33) un Namīras provincē (BE35);
- C. tā kā Komisija 2024. gada 16. septembrī pieņēma priekšlikumu lēmumam par EGF izmantošanu, piešķirot līdzekļus Beļģijai, lai atbalstītu to, ka darba tirgū atgriežas 365 paredzētie atbalsta saņēmēji, proti, darbinieki, kas atlaisti, slēdzot *Match-Smatch* lielveikalos Beļģijā;
- D. uzņēmums *Match-Smatch* vairākus gadus saskārās ar smagu ekonomisko situāciju; tā kā 2019. gadā pirmās pārstrukturēšanas rezultātā tika slēgti 15 veikali un atlaisti 140 darbinieki; tā kā *Match-SMATCH* 2021. gadā atkal informēja par zaudējumiem 11,9 miljonu EUR apmērā; tā kā, lai novērstu turpmāku zaudējumu uzkrāšanos, *Match-Smatch* pieņēma *Colruyt* grupas piedāvājumu iegādāties 57 no 84 veikaliem un pārņemt arī veikalu personālu (1069 darbiniekus); tā kā vēl astoņus veikalus pārņēma *Carrefour*, *Delhaize*, *Intermarché* un *Delfood*; tā kā 339 darbiniekiem no 19 veikaliem, kuriem nebija iespējams atrast pircēju, kā arī uzņēmuma *Match-Smatch* 174 darbiniekiem, kuri strādāja galvenajā mītnē, piemēroja kolektīvās atlaišanas procedūru;
- E. tā kā atlaišanas uzņēmumā *Match-Smatch* notika visā Beļģijā; tā kā tomēr atlaišanas teritoriālā ietekme atšķiras Flandrijas un Valonijas darba tirgu atšķirību dēļ un tāpēc, ka vairāk nekā 70 % atlaišanas gadījumu ir koncentrēti Valonijā; tā kā 2023. gadā bezdarba līmenis Beļģijā kopumā saglabājās 5,5 % līmenī, tas ir tādā pašā līmenī kā 2022. gadā; tā kā reģionālajā līmenī bezdarbs palielinājās no 3,2 % līdz 3,4 % Flandrijā un samazinājās no 8,4 % līdz 8,2 % Valonijā, savukārt bezdarba līmenis joprojām ir aptuveni 5 procentpunkti (pp); tā kā 2023. gada beigās nodarbinātības līmenis Valonijā (66,7 %) bija par 10,3 % zemāks nekā Flandrijā un aptuveni par 9 % zemāks nekā ES

vidējais rādītājs;

- F. tā kā Beļģija iesniedza pieteikumu EGF līdzfinansējuma saņemšanai, lai atbalstītu vienīgi Valonijā dzīvojošos bijušos uzņēmuma *Match-Smatch* darbiniekus; tā kā Flandrijas reģionālās iestādes uzskata, ka, ņemot vērā situāciju reģionālajā darba tirgū, nav nepieciešams ar EGF līdzfinansējumu papildināt atbalstu, kas pieejams bijušajiem uzņēmuma *Match-Smatch* darbiniekiem, kuri dzīvo Flandrijā;
- G. tā kā Beļģija ir norādījusi, ka saskaņotais individualizēto pakalpojumu kopums ir izstrādāts, apspriežoties ar paredzēto atbalsta saņēmēju pārstāvjiem saskaņā ar EGF regulas 7. panta 4. punktu;
- H. tā kā EGF nepārsniedz maksimālo gada apjomu 30 miljonu EUR apmērā (2018. gada cenās), kā paredzēts 8. pantā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulā (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam.

Tādēļ Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Budžeta komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atgādina, ka EGF mērķis ir apliecināt solidaritāti ar atbalsta saņēmējiem un sniegt viņiem atbalstu; uzskata, ka EGF finansiālais ieguldījums galvenokārt būtu jānovirza aktīviem darba tirgus politikas pasākumiem un individualizētiem pakalpojumiem, kuru mērķis ir ātri no jauna integrēt atbalsta saņēmējus pienācīgā un ilgtspējīgā nodarbinātībā viņu sākotnējā darbības nozarē vai ārpus tās; uzsver, ka ir svarīgi sagatavot darbiniekus steidzami nepieciešamajam Eiropas ekonomikas un sabiedrības zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam; šajā sakarībā atkārtoti uzsver, ka Savienībai, tostarp ar EGF starpniecību, ir svarīga loma taisnīgas pārkārtošanās procesam nepieciešamo kvalifikāciju finansēšanā saskaņā ar Eiropas zaļo kursu;
2. piekrīt Komisijai, ka EGF regulas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi ir ievēroti un ka Beļģija saskaņā ar minēto regulu ir tiesīga saņemt finansiālu ieguldījumu 2 661 564 EUR apmērā, kas ir 85 % no kopējām izmaksām, proti, 3 131 252 EUR, kuras aptver izdevumus par individualizētajiem pakalpojumiem 2 239 734 EUR apmērā un izdevumus par sagatavošanās, pārvaldības, informācijas un reklāmas, kontroles un ziņošanas darbībām 770 018 EUR apmērā;
3. atzinīgi vērtē to, ka mērķis ir sagatavot pārdomātu pielāgotu pasākumu kopumu, lai atbalstītu *Match-SMATCH* darbinieku centienus atgriezties darbā, Valonijas Reģionālo valsts nodarbinātības un profesionālās apmācības dienestu (*Le Forem*), arodbiedrības (*FGTB* un *CSC*) un citus partnerus, kas vairākkārt tikās 2024. gadā, lai labāk izprastu darbinieku pārkvalifikācijas vajadzības, ka notika apspriešanās arī ar sociālajiem konsultantiem, kas strādāja ar darbiniekus pēc viņu atlaišanas, un ka šo sanāksmju rezultātā tika izstrādāts saskaņots EGF pasākumu kopums, kas atbilst EGF regulas 7. panta 4. punktam;
4. norāda, ka lielveikalos *Match-Smatch* nodarbināto darbaspēku veidoja kasieri un noliktavas strādnieki ar vidējo vai zemāka līmeņa izglītību, kamēr Covid-19 pandēmijas izraisītā ekonomikas krīze ir paātrinājusi pieprasījumu pēc kvalificētiem darba ņēmējiem Beļģijas darba tirgū, tāpēc bijušajiem uzņēmuma *Match-Smatch* darbiniekiem ir grūtāk no jauna iekļauties darba tirgū; turklāt norāda, ka aptuveni puse no *Match-*

SMATCH atlaistajiem darbiniekiem (46 %) ir 50 gadus veci vai vecāki un ka gados vecāku darba meklētāju situācija ir sarežģītāka Beļģijā, jo īpaši Valonijas darba tirgū, kur 2024. gada martā viņi veidoja 25 % no kopējā darba meklētāju skaita;

5. uzsver, ka Beļģija ir apstiprinājusi, ka turpmāk aprakstītie pasākumi, kurus finansē ar EGF finansiālu ieguldījumu, neizmantos finansiālus ieguldījumus no citiem Savienības finanšu instrumentiem;
6. ņem vērā, ka darbiniekiem sniedzamie individualizētie pakalpojumi ietver šādus pasākumus: a) informācijas pakalpojumi, profesionālā orientācija un pārcelšanas atbalsts, b) apmācība, pārkvalifikācija un arodmācības, c) atbalsts uzņēmuma izveidei, d) ieguldījums uzņēmuma izveidē un e) stimuli un pabalsti (darba meklēšanas un apmācības pabalsti, piemaksa par IT prasmju uzlabošanu, piemaksa par valodu prasmju uzlabošanu, pabalsts par atgriešanos skolā, pabalsts uzņēmuma izveidei, stimuli uzņēmumiem, kas pieņem darbā bijušos *Match-SMATCH* darbiniekus vecumā virs 50 gadiem); jo īpaši atzinīgi vērtē pasākumu iekļaušanu, lai atbalstītu IT prasmju uzlabošanu un atgriešanos izglītībā, ņemot vērā paredzēto atbalsta saņēmēju vecumu un izglītības profilu, un uzsver, ka, sniedzot individualizētus pakalpojumus, būtu jāņem vērā šo grupu īpašās vajadzības;
7. jo īpaši uzsver EGF regulas 7. panta 2. punkta nozīmi, kurā prasīts saskaņoto pakalpojumu kopuma izstrādē ņemt vērā turpmākās darba tirgus perspektīvas un nepieciešamās prasmes, kas ir saderīgas ar pāreju uz resursu ziņā efektīvu un ilgtspējīgu ekonomiku, un īpašu uzmanību veltīt digitālās rūpniecības laikmetā vajadzīgu prasmju izplatīšanai; uzsver, ka paredzētajā apmācībā ir arī iekļauts modulis par aprites ekonomiku un resursu efektīvu izmantošanu, kuras budžets nav paredzēts šajā priekšlikumā, jo jau iepriekš tika izstrādāts bijušajiem *Swissport* darbiniekiem (EGF/2020/005 BE/Swissport) un tagad ir daļa no *Le Forem* standarta apmācības piedāvājuma, kuru līdzfinansē no ESF+; šajā kontekstā atzinīgi vērtē sinerģijas efekta izmantošanu un EGF resursu atbildīgu izmantošanu;
8. atgādina par iespēju saskaņotajā pasākumu kopumā iekļaut īpašus laikā ierobežotus pasākumus, cita starpā bērna aprūpes pabalstu izmaksu, kā paredzēts EGF regulas 7. panta 2. punkta b) apakšpunktā, lai atvieglotu darba meklētāju līdzdalību piedāvātajās darbībās.